

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobce: V. D.
státní příslušnost X
pobytem X

zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou,
sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky,**
sídlem poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-1284/ZA-ZA11-D02-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-1284/ZA-ZA11-D02-2024
se ruší a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **6 800 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně JUDr. Ireny Strakové, advokátky, sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-1284/ZA-ZA11-D02-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci podle ustanovení § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla posouzena dle podle § 10a odst. 1 písm. b) tohoto zákona jako nepřipustná s tím, že příslušným státem k projednání žádosti o azyl je ve smyslu čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen nařízení Dublin III) Slovenská republika (dále také jen „Slovensko nebo SR“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce vycestoval z Ukrajiny naposledy v říjnu roku 2023. Na Slovensko se dostal pěšky mimo hranici lesem. Na území ČR žije jeho matka a bratr, a to na základě udělené dočasné ochrany.
3. Žalovaný dále konstatoval právní úpravu kritérií pro určení příslušného členského státu podle nařízení Dublin III a uvedl, že ze záznamu o výsledku porovnávání otisků prstů v systému EURODAC jednoznačně vyplynulo, že žalobce překročil nelegálním způsobem hranice SR dne 27. 10. 2023. Jedná se tudíž o nelegální překročení hranic, které není starší jednoho roku. Žalovaný tak dovodil, že SR je odpovědným členským státem ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III. Dne 16. 10. 2024 žalovaný obdržel informaci, že SR uznala svou příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.
4. Dále se žalovaný zabýval otázkou, zda nejsou v případě SR dány tzv. systémové nedostatky v azylovém řízení a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu. V tomto ohledu vycházel žalovaný z Informace OAMP ze dne 13. 7. 2023 o azylovém systému SR. Dospěl k závěru, že žalobci nehrozí v SR nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a zajištění podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. Podpůrně žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28, podle něhož v případě většiny členských států nelze říci, že by zřejmě nebo alespoň pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky.
5. Žalovaný dále hodnotil možnost aplikace čl. 17 nařízení Dublin III a shledal, že důvody pro jeho uplatnění nevidí. Především uvedl, že žalobce je zletilý a zdrav, přičemž na Ukrajině žil bez své matky a bratra. Oba rodinní příslušníci mu můžou pomáhat finančně i na Slovensku. Jejich setrvání na území na základě dočasné ochrany je časově omezené. Žalovaný zdůraznil, že azylové řízení není nástrojem pro ty, kteří si chtějí jen zvýšit svůj osobní komfort.
6. Žalovaný tak uzavřel, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, neboť příslušným členským státem je SR. Proto zastavil řízení ve smyslu § 25 písm. i) zákona o azylu.

III. Žaloba

7. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce především uvedl, že podle žalovaného státem příslušným k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany je Slovenská republika. Toto žalovaný opírá předně o čl. 13 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, neboť žalobce překročil nedovoleným způsobem pozemní hranici některého členského státu.
8. Žalobce namítá, že do Slovenské republiky vstoupil 27. 10. 2023 a byl tamními orgány kontrolován. Orgány Slovenské republiky vydaly žalobci oprávnění k pobytu na území Slovenska. Žalobce namítá, že ke dni rozhodnutí žalovaného již Slovenská republika pozbyla příslušnosti k řízení o žalobcově žádosti, neboť od jeho nelegálního vstupu uplynulo více než 12 měsíců.
9. Žalobce je toho názoru, že pokud jeho vstup na území Slovenska vykazoval znaky nelegálního vstupu, byl postup Slovenska nezákonný v tom, že žalobce nebyl dostatečně poučen o tom, že má oprávnění projevit úmysl požádat o azyl na Slovensku. Naopak žalobce uvádí, že mu měla být poskytnuta dočasná ochrana ve smyslu Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, ve státě, který si s ohledem na rodinné vazby zvolí. Za takto popsáného stavu věci lze dovodit, že SR s plným vědomím nelegálního vstupu mu bez řádného poučení umožnila pokračovat do ČR případně do jiného státu EU i přesto, že mu vydala oprávnění k pobytu pouze na jejím území. Při nelegálním vstupu se na žalobce nemohla vztahovat bezvízová dohoda 90 dnů. Ve smyslu Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022 tedy nebyl důvod domnívat se, že bude žalobce v podání žádosti o dočasnou ochranu v ČR, což nejdříve učinil, neúspěšný. Žádost o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu ve smyslu zák. č. 326/1999 Sb., jako obdoba dočasné ochrany ve smyslu zák. č. 65/2022 Sb., ze dne 17. 3. 2022, mu byla odmítnuta.
10. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Tuto nepřezkoumatelnost spatřuje mimo jiné v nedostatečném posouzení stavu věci při současném zvážení aplikace čl. 17 nařízení Dublin III. Ustanovení čl. 17 odst. 1 uvádí, že odchýlit se lze pouze od příslušnosti stanovené ve smyslu čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení. Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 6 Azs 67/2016-34, že „za použití jazykového a systematického výkladu jednoznačně vyplývá, že diskreční oprávnění atrakce příslušnosti lze případně využít pouze v situaci, kdy je příslušnost určena ve smyslu čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III, tedy pouze v případech, kdy je určena na základě kritérií obsažených v kapitole III tohoto nařízení (článek 7, resp. 8 až 15)“.
11. Žalovaný neshledal žádné důvody pro přijetí článku 17, neboť shledal, že žalobce nemá k České republice žádný bližší vztah i přesto, že na území České republiky má udělenou dočasnou ochranu jeho matka a mladší bratr. Žalobce k tomuto namítá, že žalovaná

jeho důvody blíže nestranně nezkoumala a omezila se pouze na formalistický výklad nařízení Dublin III.

12. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný nevzal v úvahu skutečnost, že žalobce podle stávající právní úpravy dočasné ochrany na tento status nedosáhne, neboť na území schengenského prostoru vstoupil neoprávněně. Podání jeho žádosti o vydání dlouhodobého víza bylo učiněno z neoprávněného pobytu, který mu Slovensko umožnilo. Na základě závazného stanoviska žalovaného existují překážky ve vycestování u všech občanů Ukrajiny v souladu s ust. § 179 odst. 1 zák. č. 326/1999 Sb., a žalobce tedy měl dosáhnout na dlouhodobé vízum za účelem strpění ve smyslu ust. § 33 odst. 1 písm. a) zák. č. 326/1999 Sb.
13. Postup žalovaného se jeví jako v rozporu s doporučením Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES a také nezákonný, neboť Slovensko s plným vědomím nelegálního vstupu mu umožnilo cestovat dále do EU. Žalobce je toho názoru, že nelze od všech souvislostí odhlížet. ČR jednala v rozporu s doporučením Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, pokud neudělila dočasnou ochranu a v rozporu s ust. § 179 odst. 1 ZPC nevydala dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území, i když žalobce zcela prokazatelně pobýval na území nelegálně a na základě závazného stanoviska České republiky nemůže být vyhoštěn. Z tohoto výše popsaného postupu je možné dovodit, že Slovensko projevilo systematické nedostatky ve svém azylovém systému, pokud v případě nelegálního vstupu s jeho plným vědomím umožnilo žalobci cestovat za rodinou.
14. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému u k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný především uvedl, že ze záznamu o výsledku porovnávání otisků prstů v systému EURODAC jednoznačně vyplynulo, že výše jmenovaný překročil nelegálním způsobem hranice Slovenské republiky dne 27. 10. 2023. Jedná se tudíž o nelegální překročení hranic. Žalovaný tak dovodil, že Slovenská republika je odpovědným členským státem ve smyslu čl. 13 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady.
16. Podle čl. 17 nařízení Dublin III se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Žalobce je zletilý a zdravý. Na Ukrajině žil bez matky a bratra. Oba rodinní příslušníci mu můžou pomáhat finančně na Slovensku. Jejich setrvání na území na základě dočasné ochrany je časově omezené. Azylové řízení nemá být instrumentem pro lidi, kteří si chtějí jen zvýšit svůj osobní komfort. Žalovaný uzavřel, že nenašel žádné důvody pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III.

17. Žalovaný považuje napadené rozhodnutí za zákonné a přezkoumatelné. Žalovaný poukázal na to, že požádal dne 3. 10. 2024 SR o převzetí příslušnosti k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, kterou jmenovaný podal v České republice. Dne 16. 10. 2024 obdržel žalovaný informaci, že Slovenská republika uznala svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu výše jmenovaného. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud přiznal podané žalobě odkladný účinek usnesením ze dne 6. 1. 2025, č. j. 33 Az 32/2024-22, které nabylo právní moci ke dni 8. 1. 2025.
19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice) ke dni vydání rozhodnutí soudu. Předmětem posouzení v této věci nejsou samotné důvody pro udělení či neudělení mezinárodní ochrany, nýbrž podmínky pro aplikaci ustanovení § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
20. Ze **spisové dokumentace** žalovaného vyplývají následující skutečnosti. Žalobce podal dne 24. 9. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany, k níž dne 30. 9. 2024 poskytl údaje. Z nich vyplývá, že přicestoval v říjnu 2023 přes Slovensko do ČR, přičemž dříve pobýval v EU pouze turisticky. O mezinárodní ochranu požádal proto, že na Ukrajině je válka. Téhož dne proběhl pohovor k žádosti, v němž žalobce uvedl, že přišel pěšky mimo hranici (lesem). Slovenským orgánům prý sdělil, že chce žádat o azyl v ČR. Přišel do ČR téměř až po roce, neboť žádal o jiný druh pobytu, který mu nebyl udělen. Neví, proč mu byla zamítnuta žádost o udělení víza pro strpění. Na území ČR žijí jeho matka a bratr, kteří mají udělenou dočasnou ochranu. Tato tvrzení žalovaný ověřil z evidence cizinců s povoleným pobytem na území ČR. Ve formuláři žádosti o převzetí je uvedeno, že žalovaný žádá ve smyslu čl. 13 nařízení Dublin III, s tím, že shoda v systému EUODAC byla nalezena pod č. SK2SK500C2310270049-1-3927674, což je dokumentováno zmenšeným printscreenem ze systému EUODAC, kde je uvedeno datum 27. 10. 2023. Dle sdělení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ze dne 16. 10. 2024 Slovensko akceptovalo v souladu s čl. 13 odst. 1 za projednání žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Ve správním spisu se nachází Informace OAMP ze dne 13. 7. 2023 Slovensko – azylový systém. Seznámení s podklady proběhlo dne 30. 10. 2024 za účasti žalobce. Výzva k převzetí napadeného rozhodnutí byla vypravena dle otisku razítka na originálu dne 14. 11. 2024 a převzetí proběhlo dne 27. 11. 2024, čímž napadené rozhodnutí nabylo právní moci.
21. Žaloba je **důvodná**.

22. Předmětem řízení v této věci je pouze zkoumání otázky, zda byla napadeným rozhodnutím stanovena příslušnost členského státu k provedení řízení o udělení mezinárodní ochrany v souladu s právním řádem, tedy přezkoumatelně a zákonně. K tomu náleží i přezkumu provedení správní úvahy žalovaného ve smyslu čl. 17 nařízení Dublin III.
23. Krajský soud proto hned na úvod obecně zdůrazňuje, že se nemohl věcně zabývat těmi námitkami žalobce, které míří mimo tento předmět řízení a týkají se postupu orgánů členských států v řízení o dočasné ochraně a řízení o udělení víza pro strpění. Neudělení víza pro strpění ani nelze soudně přezkoumat (viz ustanovení § 171 odst. 1 ZPC). Stejně tak žalobci na základě napadeného rozhodnutí nehrozí „vyhoštění“ na Ukrajinu.

V. A) Kritérium určení příslušného členského státu

24. Pokud se týká prvního žalobního bodu, v němž žalobce zpochybňuje stanovení příslušnosti SR ve smyslu čl. 13 nařízení Dublin III., krajský soud k tomu uvádí toto. Ze správního spisu je jednoznačné a není to ani mezi účastníky sporné, že žalobce vstoupil na území SR (a tím i na území členských států EU) dne 27. 10. 2023. Krajský soud by sice upřednostnil pro účely přezkumu, aby byl ve spisu zařazen *samostatně* záznam o lustraci v systému EURODAC, jak tomu bylo v dřívější praxi žalovaného zvykem, a nikoliv pouze printscreen z hledání jako součást dublinského formuláře žádosti o převzetí cizince, ale z hlediska doložení data vstupu žalobce na území členských států je to i tak dostačující důkaz. Žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR podal žalobce v Příjímacím středisku Zastávka dne 24. 9. 2024. Jelikož ze správního spisu neplyne, že by v SR žalobce žádal o udělení mezinárodní ochrany, či v nějakém jiném členském státě (kde dříve pobýval pouze turisticky), lze mít za to, že jde o první žádost o udělení mezinárodní ochrany podanou žalobcem v rámci Společného evropského azylového systému (SEAS). Zároveň je mezi účastníky nesporné, že žalobce překročil hranice SR nelegálně (mimo hraniční přechod).
25. Kritérium pro určení příslušného členského státu upravené v čl. 13 nařízení Dublin III se týká situace, kdy cizinec nelegálně překročí hranice území členských států a lze to prokázat. Výslovně se zde uvádí, že *pokud je na základě přímých nebo nepřímých důkazů popsaných ve dvou seznamech, které jsou uvedeny v čl. 22 odst. 3 tohoto nařízení, včetně údajů ve smyslu nařízení (EU) č. 603/2013, zjištěno, že žadatel překročil nedovoleným způsobem pozemní, námořní nebo vzdušnou cestou hranice některého členského státu ze třetí země, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát. Takto příslušný členský stát přestává být příslušným 12 měsíců ode dne, kdy k nedovolenému překročení hranice došlo.*“
26. Je pravdou, že z pouhého jazykového výkladu poslední věty tohoto ustanovení, o jejíž smysl je mezi účastníky spor, sice jednoznačně vyplývá, od kdy je třeba lhůtu 12 měsíců počítat, ovšem nikoliv, který okamžik je důležitý pro její konec. Zatímco žalobce (velmi stručně a bez bližší argumentace) bazíruje na tvrzení, že v jeho případě *k datu vydání napadeného rozhodnutí* tato lhůta uplynula, žalovaný (opět bez bližšího zdůvodnění) stojí na stanovisku, že příslušnost SR určena dle čl. 13 odst. 1 nařízení

Dublin III nezanikla, neboť žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany před jejím uplynutím.

27. K posouzení této otázky je podle přesvědčení krajského soudu nutno využít systematický a teleologický výklad citovaného nařízení. Předně je třeba připomenout charakter rozhodnutí o přemístění, které je z hlediska té části, v níž kompetentní orgán členského státu rozhoduje o určení příslušnosti jiného členského státu k provedení řízení o mezinárodní ochraně, jednoznačně deklaratorního charakteru. To znamená, že příslušnost členského státu k provedení řízení se deklaruje od samého počátku, tedy *ex tunc* k datu podání žádosti, o níž má být rozhodováno.
28. Tento výklad má i výslovnou oporu v nařízení Dublin III, a to v čl. 7 odst. 2, podle něhož *členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v této kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě*. Toto ustanovení je obecným pravidlem (*lex generalis*), které je třeba promítnout při výkladu jednotlivých kritérií pro určení příslušnosti členského státu.
29. Jakkoliv tato otázka nebyla doposud judikaturou SDEU a dle vědomostí krajského soudu ani ze strany NSS zcela výslovně řešena, lze odkázat podpůrně na rozsudek SDEU ve věci C 490/16 (*A.S. proti Republika Slovenija*), kde se SDEU ve své argumentaci k páté předběžné otázce týkající se výkladu čl. 13 nařízení Dublin III vycházel z toho, že cílem této lhůty je časové omezení příslušnosti členského státu podle nařízení Dublin III. Tato lhůta představuje podmínku použití kritéria zakotveného v tomto ustanovení a na její dodržení je třeba dbát během řízení o určení příslušného členského státu, které může vést případně k přijetí rozhodnutí o přemístění. *Cum grano salis*, SDEU uvádí v bodech 52 a 53 tohoto rozsudku: „Zprvče stran lhůty, která je uvedena v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III, je třeba uvést, že v čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení se stanoví, že členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě. Poslední věta čl. 13 odst. 1 uvedeného nařízení tudíž musí být vykládána v tom smyslu, že členský stát, jehož vnější hranici překročil státní příslušník třetí země nedovoleným způsobem, nelze podle tohoto ustanovení považovat nadále za příslušný, pokud k datu, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě, již uplynula dvanáctiměsíční lhůta od překročení této hranice nedovoleným způsobem.
30. Krajský soud dospěl k závěru, že provedený výklad nařízení Dublin III jednoznačně potvrzuje závěr o správnosti aplikace kritéria čl. 13 odst. 1 žalovaným. Od data nelegálního překročení hranice SR žalobcem do jeho podání žádosti v ČR lhůta dvanácti měsíců marně neproběhla, a tudíž příslušnost SR (která ji také akceptovala) nezanikla. Tato námitka žalobce tedy není důvodná.

V.B) Systémové nedostatky ve Slovenské republice

31. V dalším žalobním bodě zpochybnil žalobce napadené rozhodnutí odkazem na to, že v SR existují systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Žalobce

tyto nedostatky spatřuje v tom, že SR s plným vědomím nelegálního vstupu mu bez řádného poučení umožnila pokračovat do ČR případně do jiného státu EU i přesto, že mu vydala oprávnění k pobytu pouze na jejím území.

32. Krajský soud na tomto místě opakuje, že není oprávněn hodnotit zákonnost a správnost postupu SR v případě žalobce, ani k tomu nemá k dispozici žádné podklady. Z ustálené judikatury k otázkám systémových nedostatků lze však jednoznačně usoudit, že ani protiprávní postup členského státu v jednotlivém případě nemůže vyvrátit domněnku vzájemné důvěry mezi členskými státy, která je založena ve Smlouvě o EU. Žalovaný dostal své povinnosti zkoumat systémové nedostatky na Slovensku, neboť mezi podklady založil Informaci OAMP (Slovenská republika – azylový systém), z níž při posouzení této otázky vycházel.
33. Krajský soud zdůrazňuje, že žalobce netvrdil ve správním řízení žádné konkrétní negativní poznatky ve vztahu ke slovenskému azylovému systému. Skutečnost, že mu nebyla v SR udělena dočasná ochrana, nemůže nic vypovídat o systémových nedostacích azylového systému již ze své povahy. Dočasná ochrana je specifickým instrumentem SEAS, který reaguje na hromadné migrační vlny a aktivuje se centrálně na úrovni EU, přičemž je prováděn jednotlivými členskými státy jejich národním právem. V tomto ohledu hraje klíčovou roli, že žalobce nespadá do žádné kategorie zranitelných osob ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu ve spojení s čl. 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2013/33/EU ze dne 26. června 2013 (tzv. přijímací směrnice), což žalovaný taktéž zdůraznil.
34. Krajský soud uzavírá, že žalovaný otázku existence systémových nedostatků v SR zkoumal ve vztahu k okolnostem případu dostatečně, takže krajský soud v tom nespatřuje vadu napadeného rozhodnutí. Ještě větší míra individualizace argumentace žalovaného by ovšem napadenému rozhodnutí zcela jistě prospěla.
35. Krajský soud poukazuje názory Nejvyššího správního soudu týkající se aplikace konceptu systémových nedostatků obsažené kupř. v usnesení ze dne 20. 11. 2020, č. j. 2 Azs 134/2020 – 29, a v usnesení ze dne 14. 9. 2023, č.j. 2 Azs 125/2023-54 a dále v usneseních ze dne 4. 8. 2023, č. j. 10 Azs 151/2023-31, a ze dne 19. 7. 2023, č. j. 9 Azs 141/2023-24.

V.C) Otázka aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III (tzv. doložka svrchovanosti)

36. Podstata žalobní argumentace je vztažena k aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III neboli tzv. doložky svrchovanosti. Podle tohoto ustanovení platí, že „*odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Členský stát, který se rozhodl, že posoudí žádost o mezinárodní ochranu podle tohoto odstavce, se stává příslušným členským státem a přebírá povinnosti s tím spojené.*“
37. Krajský soud konstatuje, že žalovaný se otázkou aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III v rámci napadeného rozhodnutí věnoval. Krajský soud při posouzení jeho postupu vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, konkrétně z rozsudku ze dne 5. 1.

- 2017, č.j. 2 Azs 222/2016-24, v němž se uvádí, že „Čl. 17. odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (právo atrahovat si posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nepříslušným členským státem) neznamená právo tohoto státu k libovůli, nýbrž jeho povinnost hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem. Pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci uvedeného ustanovení učinit. Případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat: V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. tato má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby našemu státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2). V druhé z popsanych typových skupin případů je v první řadě na místě nejprve zkoumat, zda by tyto důsledky mohly skutečně s významnou pravděpodobností nastat, a pokud ano, zda stát příslušný dle nařízení může sám učinit opatření, která by zajistila ochranu žadatele před těmito důsledky.“
38. Ve vztahu k posuzování případných rodinných vazeb (rodinných příslušníků) na území ČR je podstatný rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2023, č.j. 4 Azs 306/2022-18: „*Jak již bylo uvedeno výše, rodinné vztahy představují podle odůvodnění nařízení Dublin III důvod pro použití diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Nejvyšší správní soud ostatně již v rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, na který krajský soud přiléhavě poukázal, mezi okolnosti hodné zvláštního zřetele zařadil tvrzení o existenci partnera na území ČR. Nejvyšší správní soud má proto stejně jako krajský soud za to, že tyto skutečnosti představují okolnosti hodné zvláštního zřetele, které měly být náležitě zkoumány, zváženy a posouzeny v odůvodnění rozhodnutí stěžovatele z hlediska použití diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Nejvyšší správní soud opět připomíná, že i výkon diskrečního oprávnění musí být přezkoumatelným způsobem odůvodněn, aby bylo patrné, že se nejedná o protiústavní libovůli, zejména že stěžovatel nejedná diskriminujícím způsobem.*
39. Krajský soud uvádí, že sice úvahu o podmínkách aplikace čl. 17 nařízení Dublin III do napadeného rozhodnutí začlenil, ale podle názoru soudu neodpovídá tato úvaha ani citované judikatuře, ani zcela podmínkám předmětné věci. V případě žalobce jsou totiž dány jednoznačně doložené rodinné vazby (matka a bratr), které ho s ČR spojují. Jak dokládají výpisy z evidence cizinců ve správním spisu, jejich legální pobyt v ČR na bázi dočasné ochrany trvá již od poloviny roku 2022. Skutečnost, že nejde o rodinné příslušníky žalobce ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, není ve smyslu citované judikatury na překážku. K intenzitě rodinného vztahu žalobce k matce a bratrovi nic nevypovídá ani pohovor provedený se žalobcem dne 30. 9. 2024. Krajský soud podotýká, že v souladu s metodickými doporučeními EASO (viz EASO: Příručka k dublinskému řízení: operativní standardy a indikátory, 2020, přístupné na <https://euaa.europa.eu/>) by žalovaný měl takové okolnosti zjišťovat právě pro přezkoumatelné hodnocení aplikace čl. 17 nařízení Dublin III.
40. Krajský soud má za to, že argument žalovaného o dočasnosti tohoto pobytu není dostatečný k odůvodnění, proč tyto rodinné vazby žalobce nejsou relevantní z pohledu čl. 17 nařízení Dublin III. Lze upozornit, že i přes odlišnou právní úpravu

má mezinárodní a dočasná ochrana v unijním systému ochrany cizinců stejný základ v primárním právu, a tím je čl. 78 Smlouvy o fungování EU. Z hlediska účelu čl. 17 nařízení Dublin tak může být situace udělené dočasné ochrany na území srovnávána se situací udělení doplňkové ochrany, neboť v obou případech jde o dočasná oprávnění k setrvání či pobytu na území členského státu. Úvaha žalobce, že by žalobci legálně pobývajícím rodina poskytla po dobu trvání řízení o udělení mezinárodní ochrany potřebnou podporu („*bylo by to pro něj lepší*“), není nutně v tomto případě projevem tzv. *forum shoppingu* či snahy o osobní komfort, jemuž má právě dublinský systém zamezit (srov. rozsudek SDEU ze dne 7. 6. 2016, C-63/15, *Ghezelbash*), ale legitimním požadavkem, s nímž se měl žalovaný vypořádat důkladněji.

41. Krajský soud upozorňuje, že se žalovaný měl zabývat délkou trvání, intenzitou a charakterem rodinných vazeb, čemuž v napadeném rozhodnutí nedostál a ani je dostatečně ve správním řízení nezjišťoval. Posouzení žalovaného ve vztahu k možnosti aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III vzhledem k situaci žalobce značně podrobnější, protože je krajský soud považuje za nedostatečné. Žalovaný tak porušil zákaz svévole při výkonu správního uvážení, což je v podmínkách právního státu nepřijatelné.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

42. Ze všech shora uvedených důvodů shledal krajský soud žalobu jako důvodnou, a proto zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
43. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Konkrétně je žalovaný v dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany povinen precizněji zkoumat rodinné vazby žalobce na území ČR a znovu posoudit, zda není na místě převzít příslušnost k provedení řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.
44. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci vznikly důvodně vynaložené náklady na právní zastoupení advokátem. Ta ve věci prokazatelně učinila dva úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „AT“). Konkrétně se jednalo o přípravu a převzetí právního zastoupení [(§ 11 odst. 1 písm. a) AT] a písemné podání ve věci samé – žalobu [§ 11 odst. 1 písm. d) AT]. Za jeden úkon právní služby náleží dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) AT odměna ve výši 3 100 Kč. Současně zástupkyni žalobce dle § 13 odst. 4 AT náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. Celkem tak za zastupování žalobce náleží odměna ve výši 6 800 Kč. Jelikož zástupkyně žalobce není plátcem DPH, nenavýšoval soud výslednou částku o tuto daň.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 6. února 2025

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce